

בית מוריה מרכובסקי

מאת שמואל דיין

בשנות 1914-1919 הייתה המושבה מטולה כగיעדן לאנשי עמק הירדן. לבוזדים ניתן לצאת מהעמק הלוות ולבנות למטולה — מרום הארץ. אנו, אנשי דגניה קנינו במטולה גרעיני בקיה לזריעת חצר. הבקיה גדלה גם בדגניה, אלא שקשה היה לקצור ולאסוף משום שהחום הבשיל בבת אחת, התרמלילים נפתחו והגרעינים נשפכו בנוגע בהם החרמש. קשה היה הנסעה ללא דרך בעליה בראש פינה, וקשה ממנה הירידה עם העגלת העמוסה. עם זאת רבו המתנדבים למבצע זה שנמשך כשבועיים. כי פעם גם הרצון להפגש עם אكري הגליל העליון. ובמטולה התארחנו בבית המשכיל במושבה.

בראש השולחן ישב אדם מזקין, פניו חרשות קמטיים — המורה הדגול יוסף מרכובסקי, שהוא חבריו טורוב, טור-קניאץ, וילקומיץ, גולני, זרעו על קרקע טרשים, בסביבה של עבודה ערבית ואפוטרופסות הברון ויק"א.

מוריה, רعيתו של יוסף, אף היא מורה, קבלה את האור-חيم בסבר פנים ונטקרה שיחה בין עובדי אדמה לבין מורים ומחנכים. ובין המקשיבים לשיחה — יהודה, רוחמה ועמנואל.

— — — הבנים — פלחים מילדותם שלטו בבהמות עבודה בחריש, בזרעה ובקציר, ועל כך הייתה גאותה ה-משפחה: בני המורים יהיו לעובדי אדמה חרוצים...

(מתוך "דבר")